

Zadanie

*„Model normatywny podnoszenia kompetencji cyfrowych w szkołach wyższych”
finansowane w ramach dotacji celowej pochodzącej ze środków Ministerstwa
Edukacji i Nauki na podstawie Umowy Nr MEiN/2023/CTC/2625*

Usługi Zaufania

Prelegent:
dr hab. Prof. US Aleksandra
Monarcha - Matlak

UKSW
UNIwersytet Kardynała
Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

CLTC Centrum Liderów
Transformacji Cyfrowej

Ogólne uwagi dotyczące rozporządzenia eIDAS

Dnia 28 sierpnia 2014 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej opublikowane zostało rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 910 /2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (DZ.Urz. UE L z dnia 28 sierpnia 2014 r.) zwane dalej: rozporządzenie eIDAS. Rozporządzenie to wraz systemem aktów delegowanych i implementujących zastąpiło dyrektywę 1999/93/w sprawie wspólnotowych ram prawnych dla podpisów elektronicznych oraz krajowe przepisy wszystkich państw członkowskich w zakresie regulowanym eIDAS.

Ogólne uwagi dotyczące rozporządzenia eIDAS

Celem podstawowym nowej regulacji było wprowadzenie nowych standardów oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa usług zaufania, a także zwiększenie popularności usług wśród obywateli UE. Drugim ważnym celem było ujednoczenie przepisów obowiązujących w państwach Unii Europejskiej, dla zapewnienia integracyjności i transgraniczności tych usług, w tym podpisów elektronicznych. Rozporządzenie eIDAS ma przede wszystkim harmonizować europejski rynek cyfrowy w oparciu o usługi zaufania i identyfikację elektroniczną.

Ogólne uwagi dotyczące rozporządzenia eIDAS

Rozporządzenie eIDAS wprowadza do europejskiego porządku prawnego zamknięty katalog unijnych usług zaufania. Jako „usługę zaufania” rozporządzenie określa usługę elektroniczną zazwyczaj świadczoną za wynagrodzeniem i obejmującą: 1. tworzenie, weryfikację i walidację podpisów elektronicznych, pieczęci elektronicznych lub elektronicznych znaczników czasu, usługę rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz certyfikatów powiązanych z tymi usługami; lub 2. tworzenie, weryfikację i walidację certyfikatów uwierzytelniania witryn internetowych; lub 3. konserwację elektronicznych podpisów, pieczęci lub certyfikatów powiązanych z tymi usługami. Polskiemu prawu znane były dotychczas tylko podpisy elektroniczne oraz znakowanie czasem.

Ogólne uwagi dotyczące rozporządzenia eIDAS

Natomiast „identyfikacja elektroniczna” to proces używania danych w postaci elektronicznej identyfikujących osobę, unikalnie reprezentujących osobę fizyczną i prawną lub osobę fizyczną reprezentującą osobę prawną.

Ogólne uwagi dotyczące rozporządzenia eIDAS

We wstępie rozporządzenia wskazano, że jego głównym założeniem jest zwiększenie zaufania do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym przez zapewnienie wspólnej podstawy bezpiecznej interakcji elektronicznej między obywatelami, przedsiębiorstwami i organami publicznymi, co pozwoli podnieść efektywność publicznych i prywatnych usług on-line, e – biznesu, e- handlu w Unii Europejskiej. Rozporządzenie eIDAS ma ułatwić korzystanie z usług administracji publicznej oraz ułatwić ich dostępność, określa ramy prawne dla podpisów elektronicznych, pieczęci elektronicznych, elektronicznych znaczników czasu, dokumentów elektronicznych, usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz usług certyfikacyjnych uwierzytelniania witryn internetowych.

Ogólne uwagi dotyczące rozporządzenia eIDAS

Rozporządzenie eIDAS w art.25,35,41,43 – wskazuje podstawowe zasady związane z usługami zaufania tzn. podpisami elektronicznymi, pieczęciami elektronicznymi, elektronicznymi znacznikami czasu, usługami rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz dokumentami elektronicznymi.

Są to następujące zasady:

1.niedyskryminacji podpisów, pieczęci elektronicznych, elektronicznych znaczników czasu, usług rejestrowanego doręczenia, dokumentów elektronicznych.2.równoważności kwalifikowanego podpisu elektronicznego z podpisem własnoręcznym, 3. domniemania integralności danych i autentyczności pochodzenia tych danych , z którymi powiązana jest kwalifikowana pieczęć elektroniczna, 4. domniemania dokładności daty i czasu oraz integralności danych , jakie wskazuje kwalifikowany znacznik czasu.5.wzajemnego uznawania kwalifikowanych podpisów, kwalifikowanych pieczęci, kwalifikowanych elektronicznych znaczników czasu, 6. domniemania integralności danych, dokładności daty i czasu wskazanych przez kwalifikowaną usługę rejestrowanego doręczenia elektronicznego.

Usługi zaufania

Termin „usługa zaufania” jest w polskim i europejskim porządku prawnym, zupełnie nowym terminem, nie był on znany polskiej ustawie o podpisie elektronicznym, polskiej Konstytucji, ani też dyrektywie unijnej 1999/93/WE. Prawodawca unijny zdecydował się na wydanie jednej regulacji, która obejmuje kilka usług zaufania. W polskim prawie uregulowana w pełni była jedynie instytucja podpisu elektronicznego oraz znakowanie czasem. Rozporządzenie eIDAS poszerzyło gamę dostępnych usług zaufania oraz nałożyło na państwa członkowskie obowiązek ustanowienia nadzoru. Rozporządzenie mówi o podpisie elektronicznym, zaawansowanym podpisie elektronicznym oraz kwalifikowanym podpisie elektronicznym, natomiast polska ustawa wymieniała: podpis elektroniczny, bezpieczny podpis elektroniczny oraz bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany ważnym kwalifikowanym certyfikatem. W związku z ujednoczeniem terminologii na poziomie europejskim, również porządek krajowy musiał być do niej dostosowany.

Podpisy elektroniczne

Rozporządzenie eIDAS wymienia trzy rodzaje podpisów elektronicznych (art.3 pkt 10-12): podpis elektroniczny, zaawansowany podpis elektroniczny, kwalifikowany podpis elektroniczny. Wymienione podpisy mogą być złożone wyłącznie przez podpisującego czyli osobę fizyczną.

Pieczenie elektroniczne

„Pieczenie elektroniczne” oznacza dane w postaci elektronicznej dodane do innych danych w postaci elektronicznej lub logicznie z nimi powiazane, aby zapewnic autentycznosc pochodzenia oraz integralnosc powiazanych danych (art.3 pkt25 rozporzadzenia eIDAS). Pieczenie elektroniczne zwiazana jest z osoba prawną, przeznaczona jest dla osob prawnych, nie jest jednak podpisem elektronicznym.

Elektroniczne znaczniki czasu

Elektroniczny znacznik czasu jest odpowiednikiem daty pewnej w prawie cywilnym (potwierdza czas dokonanej czynności) znacznik uniemożliwia antydatowanie dokumentów elektronicznych. Elektroniczny znacznik czasu oznacza dane w postaci elektronicznej, które wiążą inne dane w postaci elektronicznej z określonym czasem, stanowiąc dowód na to, że te inne dane istniały w danym czasie (art.3pkt 33 eIDAS)

Usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego

Usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego jest nową usługą nie znaną dotychczas ani prawu europejskiemu ani też prawu polskiemu. Artykuł 3 pkt 36 rozporządzenia eIDAS stanowi, że jest to usługa umożliwiająca przesyłanie danych między stronami trzecimi drogą elektroniczną i zapewniająca dowody związane z posługiwaniem się przesyłanymi danymi, w tym dowód wysłania i otrzymania danych oraz chroniąca przesyłane dane przed ryzykiem utraty, kradzieży, uszkodzenia lub jakiegokolwiek nieupoważnionej zmiany.

Uwierzytelnianie witryn internetowych

W sekcji 8 rozporządzenia eIDAS zatytułowanej „uwierzytelnianie witryn internetowych”, w art. 45 wskazano, że kwalifikowane certyfikaty uwierzytelniania witryn internetowych muszą spełniać wymogi określone w załączniku IV. Certyfikat uwierzytelniania witryn internetowych oznacza poświadczenie, które umożliwia ich uwierzytelnianie i przyporządkowuje witrynę internetową do osoby fizycznej lub prawnej, której wydano certyfikat. Zgodnie z art. 3 pkt 39, rozporządzenia eIDAS „kwalifikowany certyfikat uwierzytelniania witryn internetowych” oznacza certyfikat uwierzytelniania, witryn internetowych który jest wydawany przez kwalifikowanego dostawcę usług zaufania i spełnia wymogi określone w załączniku IV.

Dziękuję za uwagę.

